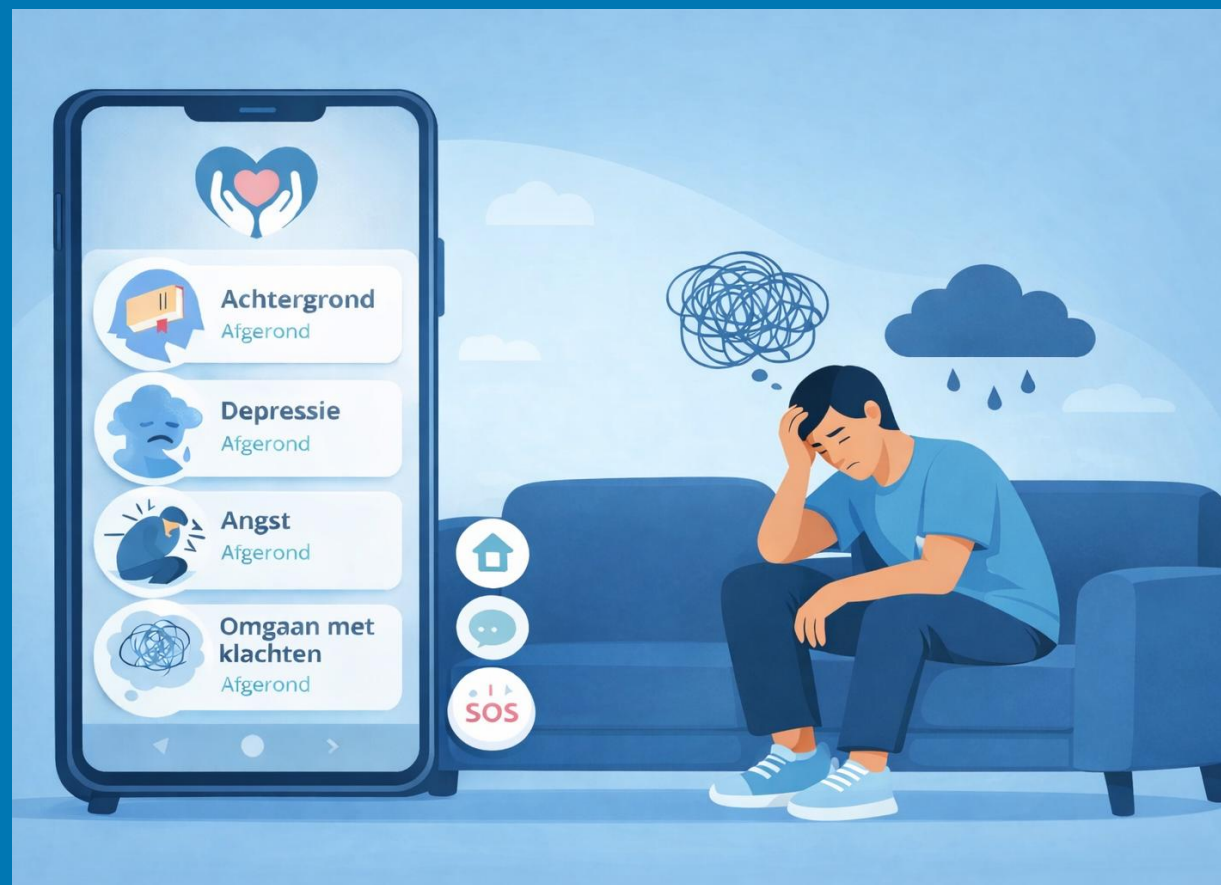

Driven: e-health

Mentale gezondheid bij dove en slechthorende volwassenen

Renske van Schijndel, Eline de Rijk, Chris van Klaveren, Ilja Cornelisz, Loes Wauters & Eline Heppe

Introductie: probleemstelling

- Prevalentie mentale problematiek bij dove en slechthorende (DSH) volwassenen¹
- Knelpunten binnen de huidige zorg (ZG-zorg en GGZ)²

F Drempel om hulp te zoeken
F DSH expertise is beperkt beschikbaar
F Huidig zorgaanbod is niet altijd toegankelijk

Hoe kunnen we de zorg laagdrempeliger en toegankelijker maken voor DSH volwassenen?

Introductie: e-health

- Laagdrempelige en toegankelijke zorg met behulp van e-health
- E-health = Het gebruik van digitale technologie om de gezondheid en de gezondheidszorg te verbeteren³

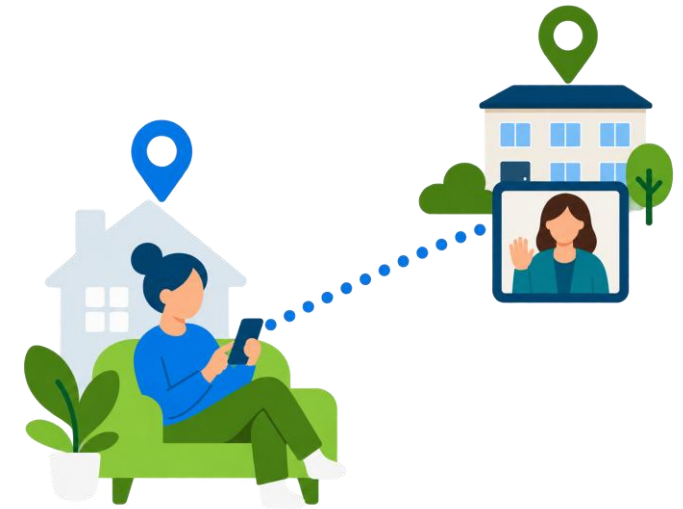
Driven: e-health → verkennend project

- E-health-interventies voor mentale gezondheid → bijvoorbeeld depressie of angst

Achtergrond: e-health

Voordelen^{4,6,7}

- Minder afhankelijk van zorg in de directe omgeving
- Kan de drempel om hulp te zoeken verlagen
- Af te stemmen op persoonlijke behoeften
- Flexibel te gebruiken in tijd en plaats

Achtergrond: e-health

Aandachtspunten^{4,5}

- Niet iedereen is handig met techniek
- Privacy en beveiliging waarborgen
- Effectiviteit van e-health-interventies

Aanvullende behoeften en aandachtspunten voor DSH volwassenen

Projectopzet

Doel: concrete en praktisch toepasbare **uitgangspunten**

Subproject 1:

Systematische literatuurstudie naar bestaande e-health-interventies

Subproject 2:

Overzicht huidige psychosociale zorg (ZG-zorg en GGZ)

Subproject 3:

Uitgangspunten: wat is belangrijk?

Subproject 4:

Verkenning implementatie

Vervolg (geen onderdeel van dit project): e-health-interventie voor DSH volwassenen met mentale gezondheidsproblemen

Systematische literatuurstudie bestaande e-health-interventies

Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

Focus

- E-health-interventies gericht op mentale gezondheid bij volwassenen
- Doof, slechthorend, blind, slechtziend, beperking in horen én zien (doofblindheid)
 - Daarnaast ook tinnitus gezien samenhang met de doelgroep

Doelen

- In kaart brengen van kenmerken van bestaande e-health-interventies
- Onderzoeken van benodigde aanpassingen voor de doelgroep
- Evalueren van de effectiviteit

Systematische literatuurstudie bestaande e-health-interventies

Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

13009

Titel en samenvatting van unieke artikelen

75

Volledige teksten van artikelen

43

Geïnccludeerde artikelen

Referenties en citaties
± 40 artikelen

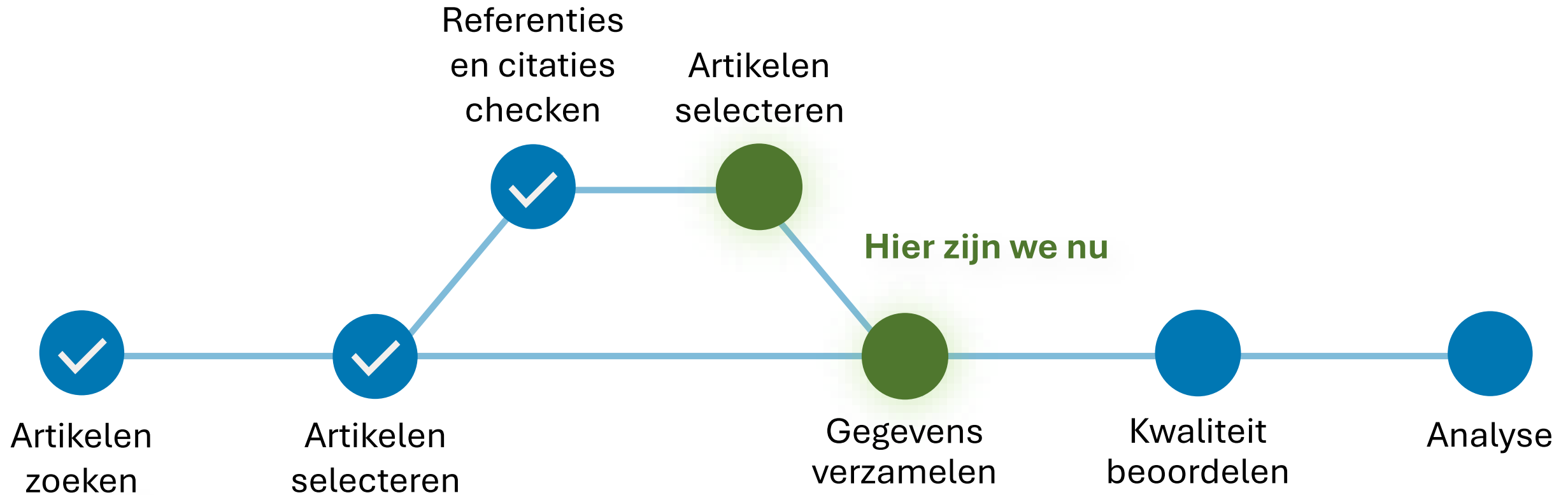
Systematische literatuurstudie bestaande e-health-interventies

Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

Systematische literatuurstudie bestaande e-health-interventies

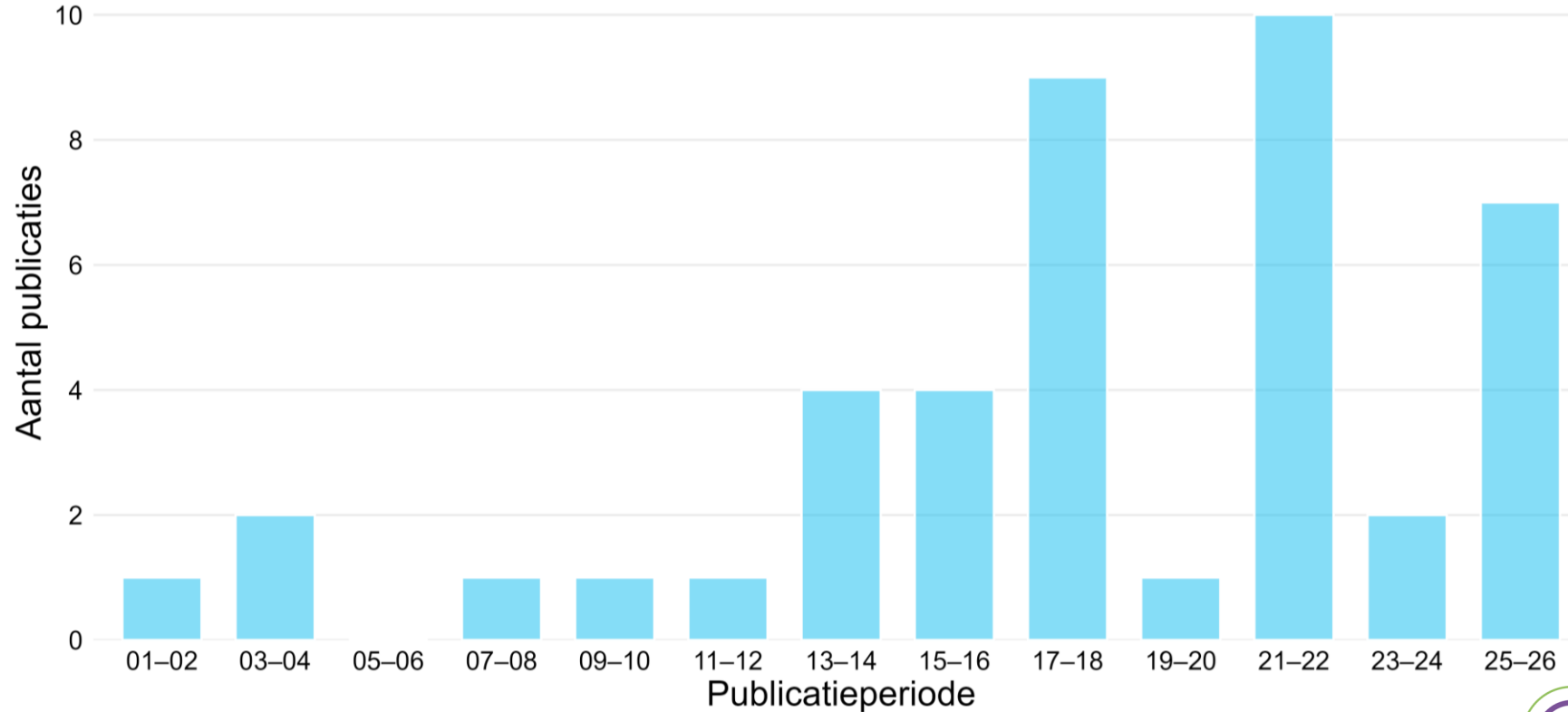
Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

Publicatiejaar geïnccludeerde artikelen – voorlopige resultaten

Systematische literatuurstudie bestaande e-health-interventies

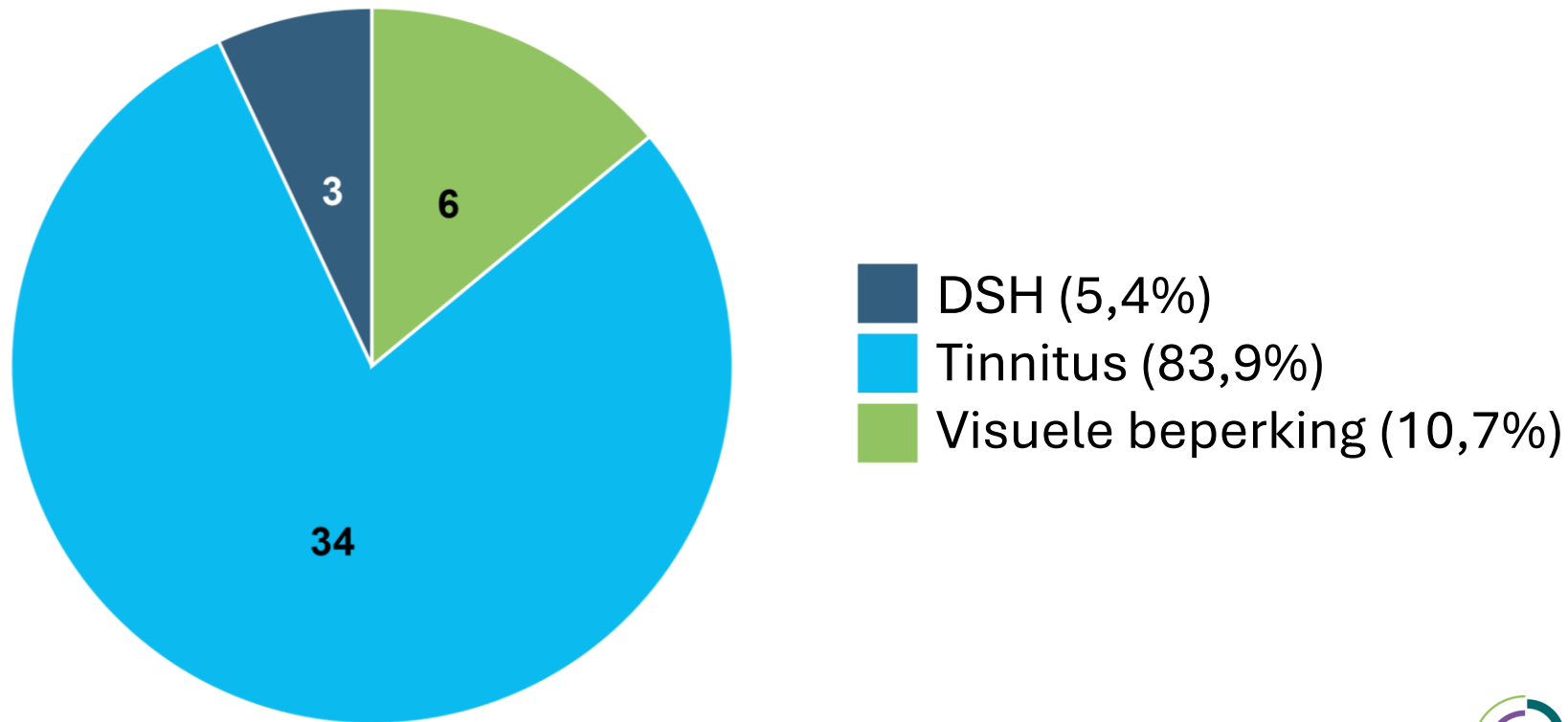
Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

Geïnccludeerde artikelen per doelgroep – voorlopige resultaten

Systematische literatuurstudie bestaande e-health-interventies

Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

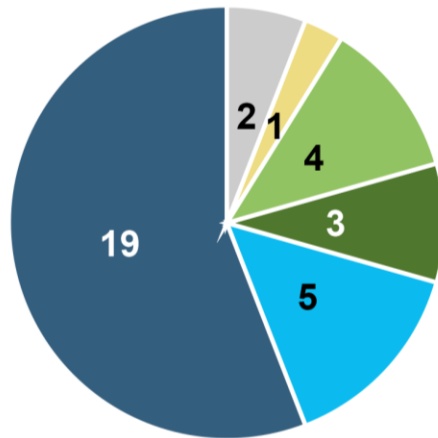
Subproject 4

Soorten artikelen per doelgroep – voorlopige resultaten

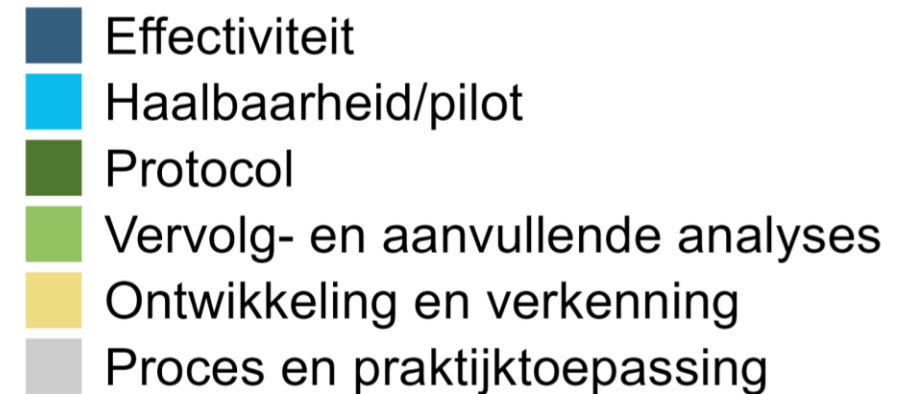
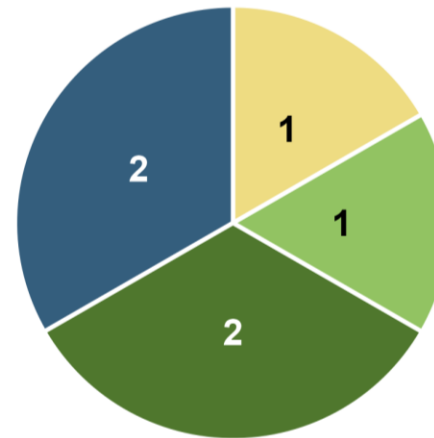
DSH (n = 3)

Tinnitus (n = 34)

Visuele beperking (n = 6)

Systematische literatuurstudie bestaande e-health-interventies

Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

E-health-interventie voor slechthorende volwassenen met mentale klachten⁸

Deelnemers

- 61 slechthorende volwassenen
 - 31 kregen e-health-interventie
 - 30 stonden op wachtlijst

Vorm

- 8 weken, 8 thema's
- Tekst + oefeningen
- Wekelijkse schriftelijke begeleiding

Systematische literatuurstudie bestaande e-health-interventies

Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

E-health-interventie voor slechthorende volwassenen met mentale klachten⁸

Inhoud

- Psycho-educatie over gehoorverlies
- Richting geven aan je leven
- Mindfulness
- Acceptatie

Resultaten

- Psychosociale impact gehoorverlies ↓
- Depressieklachten ↓
- Kwaliteit van leven ↑
- Geen verschil in angstklachten

Systematische literatuurstudie bestaande e-health-interventies

Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

Informatie ordenen en vergelijken

- Welke onderdelen en aanpassingen komen terug?
- Wat vinden gebruikers belangrijk?
- Wat weten we over de effectiviteit?

Analyse

- Afhankelijk van gegevens
- ➔ Wat werkt, voor wie en onder welke omstandigheden?

Overzicht huidige psychosociale zorg (ZG-zorg en GGZ)

Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

Deskresearch: verzamelen van documenten (ZG-zorg en GGZ)

- 18 documenten verzameld; analyse loopt

Interviews met behandelaren en ervaringsdeskundigen

- Ervaringen met huidige psychosociale zorg
- E-health-interventie: perspectieven, behoeften en aandachtspunten
- Gesproken: 4 ervaringsdeskundigen + 4 behandelaren
- Doel: 15 – 25 interviews

Wat willen we te weten komen?

Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

Voorbeelden:

- Welke psychische klachten of problematiek zijn geschikt voor een e-health-interventie?
- Hoe stemmen we de interventie af op de behoeften van DSH volwassenen?
- Mate van ondersteuning: zelfstandig of met ondersteuning van een professional?
- Plaats binnen het behandeltraject (voor, tijdens, na)?

Uitgangspunten & Verkennen implementatie

Subproject 1

Subproject 2

Subproject 3

Subproject 4

Uitgangspunten: wat is belangrijk?

- Kennis uit systematische review (subproject 1) + interviews en deskresearch (subproject 2)
 - Suggesties voor inhoud en opbouw
 - Praktijk: gebruikersvriendelijkheid en behoeften van DSH volwassenen

Verkennen implementatie

- Verkennen opname van e-health-interventie in bestaande zorgaanbod

Driven: e-health

Vragen of suggesties? We horen het graag!

Contactgegevens

- Renske van Schijndel: r.van.schijndel@vu.nl
- Eline de Rijk: e.derijk@kentalis.nl
- Eline Heppe (projectleider): e.heppe@kentalis.nl

Referenties

1. de Ponti, N., Diehl, K., van Klaveren, C., Cornelisz, I., de Vries, R., Wauters, L., & Heppe, E. (2026). Comparing the prevalence, incidence and severity of mental disorders between deaf and hard-of-hearing and hearing adults aged 18–60: a systematic review. *Epidemiology and Psychiatric Sciences*, 35, e15. <https://doi.org/10.1017/S2045796026100511>
2. Borghouts, J., Neary, M., Palomares, K., De Leon, C., Schueller, S. M., Schneider, M., ... & Eikey, E. V. (2022). Understanding the potential of mental health apps to address mental health needs of the deaf and hard of hearing community: mixed methods study. *JMIR human factors*, 9(2), e35641. <https://doi.org/10.2196/35641>
3. World Health Organization (2025). Global strategy on digital health 2020-2027. Geneva. <https://www.who.int/publications/i/item/9789240116870>
4. Soriano, B. N., Duarte, S. G., Alonso, A. F., Perales, A. B., & Carreno, T. P. (2019). eHealth: advantages, disadvantages and guiding principles for the future. *J. Med. Internet Res*, 1-23.
5. Van Daele, T., Karekla, M., Kassianos, A. P., Compare, A., Haddouk, L., Salgado, J., ... & De Witte, N. A. (2020). Recommendations for policy and practice of telepsychotherapy and e-mental health in Europe and beyond. *Journal of Psychotherapy Integration*, 30(2), 160. <https://doi-org.vu-nl.idm.oclc.org/10.1037/int0000218>
6. Bente, B. E., Van Dongen, A., Verdaasdonk, R., & van Gemert-Pijnen, L. (2024). eHealth implementation in Europe: a scoping review on legal, ethical, financial, and technological aspects. *Frontiers in digital health*, 6, 1332707. <https://doi.org/10.3389/fdgth.2024.1332707>
7. Wanniarachchi, V. U., Greenhalgh, C., Choi, A., & Warren, J. R. (2025). Personalization variables in digital mental health interventions for depression and anxiety in adolescents and youth: a scoping review. *Frontiers in Digital Health*, 7, 1500220. <https://doi.org/10.3389/fdgth.2025.1500220>
8. Molander, P., Hesser, H., Weineland, S., Bergwall, K., Buck, S., Jäder Malmlöf, J., ... & Andersson, G. (2018). Internet-based acceptance and commitment therapy for psychological distress experienced by people with hearing problems: a pilot randomized controlled trial. *Cognitive behaviour therapy*, 47(2), 169-184. <https://doi-org.vu-nl.idm.oclc.org/10.1080/16506073.2017.1365929>